

Spis treści

Wprowadzenie	13
Czy istnieje kultura arabska?	13
...i jak o niej opowiadać (garść uwag teoretycznych)	15
Rola orientalistyki	18
Badania arabistyczne i islamistyczne w Polsce	20
Rozdział I. CZAS OJCÓW	31
Najstarsza historia i pochodzenie Arabów (prawda i legenda)	31
Okruchy historii	32
Kim są Arabowie? O genealogii plemion arabskich	35
Genealogia w kulturze arabskiej	36
Legendy genealogiczne	38
Dalsze dzieje i kultura	43
Arabia Południowa	47
Zarys historyczny	47
Język i pismo	54
Wierzenia religijne i kultura symboliczna	55
Kultura materialna	60
Sukutra	63
Syria i Mezopotamia	65
Nabatea	65
Petra – perła pustyni	66
Język i literatura	67
Wierzenia religijne i kultura symboliczna	69
Kultura materialna	70
Lachmidzi	71
Kultura w państwie Lachmidów	73
Ghassanidzi	75
Tadmur, czyli Palmira	76
Kultura Tadmuru	79
Arabia Centralna (dżahilija)	81
Co to jest dżahilija?	81
Okruchy dziejów	83
Honor staroarabskiego beduina	84
Miłość, śmierć i poezja	94
Abu al-Faradž al-Isfahani: <i>Opowieść o Abd Allahu Ibn al-Adżlanie</i>	96
Wierzenia religijne	98
Wróżbiarstwo i czary	103
Pustynna muza – staroarabska oratura	109
Język arabski – <i>arabijja</i>	122

Na marginesie – o słownikach języka arabskiego	124
Pismo arabskie	127
Zmierzch <i>dżahilijji</i>	129
Rozdział II. CZAS PROROKA	131
Przewrót mahometański. Próba teorii historiozoficznej	131
Dzieje Proroka	135
Czy świat wiedział wcześniej?	135
Prorok Muhammad: początki wspólnoty	136
<i>Koran i sunna</i>	146
<i>Koran</i> : jak rozumieć Słowo Boga	146
Egzegeza koraniczna	157
<i>Sunna</i> : „Tradycja Proroka”	161
Prawo islamu	164
Ogólna charakterystyka prawa muzułmańskiego	164
Pięć filarów islamu	166
Inne uregulowania prawne islamu	171
<i>Dżihad</i>	171
Obrzezanie	173
Zakazy kulinarne	173
Początki nowej kultury	174
Rozdział III. CZAS KALIFÓW	177
Konteksty historyczno kulturowe	177
Kalifowie Sprawiedliwi	177
Umajjadzi	185
Andaluzja. Umajjadzi hiszpańscy i państwka sukcesyjne	188
Abbasydzi	189
Rozwój islamu i piśmiennictwo religijne	200
Rozwój islamu	200
Nurty teologiczno-filozoficzne	204
Sufizm i literatura mistyczna	205
Literatura polemiczna	208
Przymknięcie księgi: Ibn Tajmijja	209
Literatura	210
Poezja	210
Proza	217
Adab	217
Oryginalne zjawiska w prozie	221
Podróże duchowe	221
Autobiografie	221
Makamy	222
Językoznawstwo i nauka o literaturze	223

Historiografia	224
Między adabem a historią: <i>ilm al-awa'il</i>	230
Literatura podróżniczą. Elementy antropologii podróży	233
Nauka i edukacja w państwie kalifów	240
Tradycje naukowe	240
Akademie i madrasy	241
Arabsko-muzułmańskie dziedzictwo nauki	244
Filozofia	244
Matematyka	245
Astronomia i astrologia	246
Medycyna	248
Chemia i alchemia	249
Geografia	250
Bracia Czystości	255
Rozdział IV. CZAS OBCYCH	257
Konteksty historyczno kulturowe	257
Wprowadzenie	257
Anatomia upadku (1)	259
Mamelucy	259
Obszary peryferyjne: wschód i zachód	263
Anatomia upadku (2)	267
Osmanie	267
Rozwój islamu i piśmiennictwo religijne	271
Okres poklasyczny	271
Okres osmański	275
Literatura	276
Okres poklasyczny	276
Poezja	276
Pierwsze próby dramatu	279
Antologie literackie	281
Historiografia	283
Encyklopedyści mameluccy i inni	288
Literatura podróżnicza	289
Zwieńczenie korony: Dz'alal ad-Din as-Sujuti	290
Okres osmański	291
Poezja	292
Filologia	293
Historiografia	294
Literatura podróżnicza	295
Rozdział V. CZAS BUNTU	297
Konteksty historyczno kulturowe	297

Wiek XIX	297
Wiek XX	305
Odrodzenie islamu w świecie arabskim	310
Reformizm: fundamentalizm <i>versus</i> modernizm	310
Prawo muzułmańskie i nowoczesność	318
Ekonomia muzułmańska	320
Mohamed Aziz Lahbabi i „personalizm muzułmański”	322
Literatura	323
Rozdział VI. ASPEKTY KULTURY PONAD EPOKAMI	335
Sztuki piękne i architektura. Wybrane zagadnienia	335
Rozważania o estetyce muzułmańskiej	335
Architektura sakralna	341
Od Al-Kaby do meczetu	341
Mauzolea	354
Madrasy	358
Architektura świecka	360
Chany (karawanseraje)	360
Pałace i zamki	361
Kaligrafia	366
Miniatura arabska	372
Rzemiosło artystyczne	374
Uwagi o współczesnej sztuce arabskiej	376
Malarstwo i rzeźba	376
Architektura	384
Muzealnictwo	386
Kultura muzyczna	391
Kultura popularna	403
Senniki	403
„Medycyna prorocka”	408
Magia i czary	411
Wróżbiarstwo	422
Literatura ludowa	425
Proza	425
Poezja	432
O kulturze życia codziennego	433
Zasady ubierania się	433
Prawa i lewa strona: nieco o czystości rytualnej	437
O zachowaniu się przy stole i o kuchni arabskiej	438
Ciało i seks	443
Zakończenie	453
W poszukiwaniu tożsamości	453

ANEKSY	461
Aneks I. Adonis: <i>Ojczyzna, która nie jest ojczyzną</i>	461
Aneks II. Najważniejsze dynastie świata arabskiego	469
Aneks III. Tablica chronologiczna	481
Bibliografia	519
Indeks nazwisk	531